

**Consiliul Județean al Elevilor
Hunedoara**

2017

RAPORT ANUAL

**IMPLEMENTAREA
STATUTULUI ELEVULUI
LA NIVEL JUDEȚEAN**

CUPRINS

- I. Cuvânt de introducere
- II. Context
- III. Prezentarea rezultatelor
- IV. Concluzii și recomandări

I. Introducere

Consiliul Județean al Elevilor Hunedoara (CJE HD) are ca și obiectiv promovarea și apărarea drepturilor și intereselor elevilor din județ. Astfel, demersul Consiliului Național al Elevilor în legătură cu constituirea unui cadru național al drepturilor și obligațiilor elevilor a fost o aspirație susținută și de noi.

Putem remarca acum, după un an de la adoptarea Statutului Elevului, că elevilor din județ încă nu le sunt respectate drepturile pe care acest document le garantează. Suntem îngrijorați de modul în care drepturile elevilor sunt tratate de către unitățile de învățământ care prin întârzierea implementării sau lipsa promovării Statutului Elevului privează elevii de o serie de drepturi prevăzute în cadrul legislativ național.

Ne menținem convingerea că expunerea neregulilor încă prezente în sistem este un prim pas către normalitatea acestuia. Cel puțin în privința drepturilor și obligațiilor elevilor, credem cu tărie că Statutul Elevului este o piatră de temelie a acestei normalități. Tocmai de aceea, Consiliul Județean al Elevilor Hunedoara va continua să lupte pentru ca elevilor să le fie respectate drepturile care li se cuvin!

Așadar, Consiliul Județean al Elevilor Hunedoara, asumându-și misiunea de a reprezenta drepturile și interesele elevilor din județ, redactează prima ediție a Raportului privind Implementarea Statutului Elevilor la nivel județean(RISEJ). Prin intermediul acestui raport, CJE HD descrie modul în care Statutul Elevului a fost implementat în unitățile de învățământ județene.

Anastasia Costescu,

Președinte CJE HD

II. Despre Statutul Elevului

Statutul Elevului este primul document ce reglementează drepturile și obligațiile elevilor înmatriculați în instituțiile de învățământ de stat, particular sau confesional din România.

Existența unui statut care să reglementeze drepturile, îndatoririle, interdicțiile, modalitățile de sancționare, asociere și reprezentare ale acestuia a fost o nevoie pregnantă resimțită de mai mult timp de către aceia interesați de bunăstarea elevilor și de dreptul acestora de beneficia la o educație de calitate. Consiliul Național al Elevilor a susținut adoptarea unui statut al elevului pentru a clarifica în fața celorlalți actori ai actului educațional că, așa cum apare și în Legea Educației Naționale nr. 1/2011, elevul este beneficiarul primar al educației.

Statutul Elevului reprezintă în totalitate o inițiativă a elevilor, conținutul acestuia fiind dezbătut și votat în cadrul Adunării Generale a Consiliului Național al Elevilor de la Hunedoara, în decembrie 2015. După schimbări de conducere și de viziune la nivelul Ministerului educației, în urma numeroaselor ore de negocieri, a presiunilor din partea multor actori din sistemul de învățământ preuniversitar, a multiplelor amendamente dezbătute și a luptelor constante în care opinia elevilor era considerată irelevantă, documentul a fost adoptat prin OMENCȘ nr. 4742 din 10 august 2016, fiind publicat în Monitorul Oficial al României, partea I la 23 august 2016 și intrând în vigoare 30 de zile mai târziu, pe 22 septembrie 2016, fiind nevoie de 5 ani ca Legea educației să fie respectată în acest sens.

Statutul Elevului devine un pilon pentru dezvoltarea palierului educațional în unitățile de învățământ preuniversitar, atât la nivel județean, cât și la nivel național, reprezentând o bază pentru realizarea regulamentelor proprii ale unităților de învățământ care au datoria de a asigura respectarea prevederilor documentului prin intermediul tuturor organismelor interne și a cadrelor didactice. Este de menționat faptul că adoptarea Statutului Elevului a fost doar primul pas în asigurarea drepturilor elevilor în școli, urmând ca structurile responsabile în domeniu să vegheze asupra respectării acestora, să evalueze modul de implementare, precum și să reacționeze prin orice mecanism ori de câte ori acestea sunt încălcate sau omise abuziv de către membrii comunității școlare.

Statutul Elevului trebuie respectat de către fiecare unitate de învățământ în parte și de către toți actorii decizionali din învățământul preuniversitar la care face referire și orice reglementare în domeniu legal prevăzută într-un act normativ inferior sau egal, aflată în contradicție cu documentul anterior menționat, este abrogată de drept.

Printre drepturile cuprinse în Statutul Elevului enumerăm:

- accesul gratuit la educație în sistemul de învățământ de stat
- dreptul la o evaluare obiectivă și corectă
- dreptul de a contesta rezultatele evaluării lucrărilor scrise
- dreptul de a primi rezultatele evaluărilor scrise în termen de maximum 15 zile lucrătoare
- dreptul de a avea acces la actele școlare proprii ce stau la baza situației școlare
- dreptul de a oferi feedback semestrial cadrelor didactice care predau la clasă, prin fișe anonime
- este interzisă consemnarea absenței ca mijloc de coerciție
- dreptul de a fi ales și de a alege reprezentanți, fără nicio limitare sau influențare din partea personalului didactic sau administrativ
- dreptul de a beneficia de tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar, naval și fluvial, pe tot parcursul anului calendaristic
- dreptul de a beneficia de decontarea cheltuielilor de transport, pe bază de abonament, în cazul în care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare
- dreptul la tarife reduse cu 75% pentru accesul la muzee, la concerte, la spectacole de teatru, de operă, de film și la alte

manifestări culturale și sportive organizate de instituțiile publice, conform legii

- dreptul de răspuns la solicitările pentru informații de interes public, în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare
- Elevii nu pot fi supuși unor sancțiuni colective.

III. Context

Prezentul raport își propune să ofere o imagine de ansamblu asupra problemelor privind respectarea drepturilor elevilor în județul Hunedoara, prezentând o analiză a stadiului de implementare a prevederilor Statutului Elevului din perspectiva structurii reprezentative a elevilor în unitățile de învățământ.

Conform articolului 49 al acestui act normativ, „Consiliul Județean al Elevilor și asociațiile reprezentative elaborează un raport anual privind respectarea prevederilor prezentului statut în fiecare unitate de învățământ preuniversitar din respectivul județ sau din municipiul București. Raportul are în vedere un an școlar și se face public la finalizarea acestuia sau la începutul anului școlar următor. Comunicarea publică are în vedere website-urile unităților de învățământ, ale inspectoratelor școlare, website-urile consiliului elevilor și pe cele ale asociațiilor reprezentative ale elevilor. În cazul constatării unor deficiențe, unitățile de învățământ au obligația de a le remedia și de a comunica public modalitățile de soluționare a acestora”.

Conținutul raportului se fundamentează pe răspunsurile date în perioada iunie-iulie 2017 de reprezentanții elevilor din unitățile școlare și elevi din județul Hunedoara la chestionarul CJE HD privind respectarea drepturilor și îndatoririlor elevilor. Chestionarul se referă, ca perioadă de referință, la implementarea Statutului Elevului în anul 2017 iar eșantionul este de 545 respondenți.

Datele colectate astfel au fost analizate prin metode analitice, prin analiza lor logică și comparativă, în vederea identificării diferențelor dintre specificațiile legislative și acțiunile petrecute în realitate și evidențierea potențialelor metode/instrumente de îmbunătățire a situației actuale.

IV. Prezentarea rezultatelor

Respondenții au evidențiat probleme privind implementarea Statutului Elevului încă de la prima întrebare a chestionarului. Conform datelor primite, elevii din județ încă nu cunosc, după un an de la adoptare, prevederile documentului care recunoaște drepturile și îndatoririle beneficiarilor primari ai sistemului de învățământ.

Mai jos se pot observa răspunsurile elevilor cu privire la cunoașterea Statutului Elevului:

- *53,7% din elevi cunosc prevederile din Statutul Elevului;*
- *43% din elevi nu cunosc prevederile din Statutul Elevului;*
- *3,3% din elevi afirmă cunoașterea parțială a prevederilor Statutului Elevului.*

În vederea cunoașterii și respectării Statutului Elevului, acesta trebuie publicat în unitățile de învățământ și prelucrat la începutul anului școlar la orele de dirigiență, astfel încât să fie accesibil oricărei persoane interesate iar elevii să fie informați cu privire la prevederile din cadrul național.

Conform respondenților, elevii au aflat despre document:

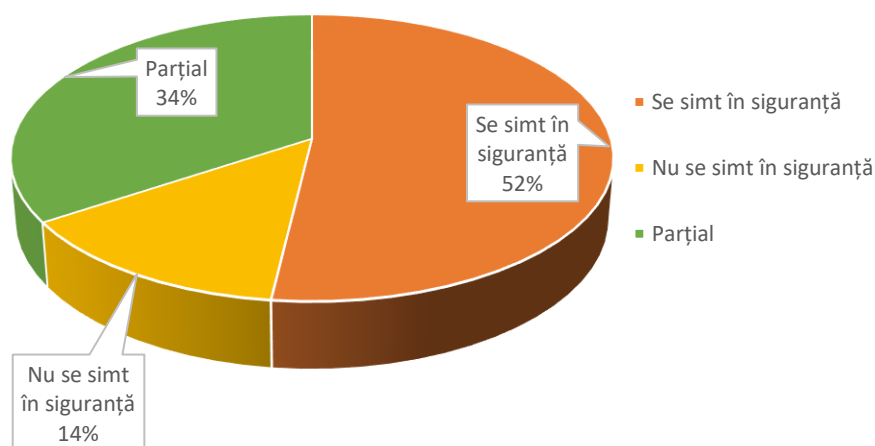
- *31,1% de la colegi și prieten;*
- *26% de la elevii reprezentanți;*
- *22% de pe internet;*
- *18,9% de la cadre didactice;*
- *2% nu au aflat până acum de Statutul Elevului;*

Articolul 6 din Statutul Elevului prevede aspecte legate de siguranța în școli și respectarea imaginii, demnității și personalității proprii a elevilor.

În ceea ce privește acest aspect crucial pentru un sistem educațional sigur și de calitate pentru elevi, respondenții au scos în evidență o serie de probleme cum ar fi faptul că un procent alarmant de 48% dintre elevi își simt cel puțin parțial pusă în pericol integritatea fizică și/ sau morală. Datele primite de la elevi sunt prezentate în diagrama alăturată:

Siguranța în școli

Conform art.7, lit. c) „dreptul de a fi consultați și de a-și exprima opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii, aflate în oferta educațională a unității de învățământ, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici”. La întrebarea dacă elevii au fost consultați privind alegerea disciplinelor din curriculum la decizia școlii avem:

- 53,7% dintre elevi au fost consultați;
- 26,6% nu au fost consultați;
- 16% nu știau că trebuie să fie consultați privind alegerea opționalelor;
- 3,7% au ales alte variante de răspuns.

Legat de acest aspect, am întrebat elevii dacă au fost constrânși să aleagă disciplinele impuse de cadrele didactice. Răspunsurile arată că peste 42% dintre elevi au fost fie influențați, fie le-au fost impuse disciplinele.

Elevii mai beneficiază și de „dreptul de a nu fi supuși vreunei forme de discriminare din partea conducerii și a personalului didactic sau nedidactic al unității de învățământ. Unitatea de învățământ preuniversitar se va asigura că niciun elev nu este supus discriminării sau hărțuirii pe criterii de rasă, etnie, limbă, religie, sex, convingeri, dizabilități, naționalitate, cetățenie, vârstă, orientare sexuală, identitate de gen, stare civilă, cazier, tip de familie, situație socio-economică, probleme medicale, capacitate intelectuală sau alte criterii cu potențial discriminatoriu”. Să nu uităm că acest aspect este stipulat și în Legea Educației Naționale nr.1/2011 la art. 2, alin. 4): Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare. Totuși, observăm că rata discriminării în școli este peste așteptări:

- *43,7% din respondenți cunosc cazuri în care colegii au fost discriminați;*
- *36,6% susțin că nu este cazul să fie discriminați;*
- *20,1% spun că ei au fost discriminați;*

Conform art.7, lit. h) „dreptul de a beneficia gratuit de servicii de informare și consiliere școlară, profesională și psihologică, conexe activității de învățământ, puse la dispoziție de unitatea de învățământ preuniversitar, fiindu-le asigurată cel puțin o oră de consiliere psihopedagogică pe an”, la întrebarea dacă elevii au beneficiat cel puțin o dată pe an de consiliere școlară, profesională și/ sau psihologică, remarcăm că:

- *18% nu au beneficiat niciodată;*
- *36,8% au beneficiat de cel puțin o oră de consiliere;*
- *45,2% nu au beneficiat anul acesta;*

Dintre cei care au beneficiat până acum de orele de consiliere:

- *39,1% consideră că au fost binevenite;*
- *37,7% au ales alte variante de răspuns, precum expunerea unor aspecte care au fost relevante la aceste ore, metode care nu i-au ajutat pentru viitor sau orientare profesională sau calitatea consilierului și relaționarea acestuia cu elevii.*
- *12,1% spun că nu i-au ajutat;*

- *11% consideră că au fost irelevante;*

În legătură cu dreptul la o evaluare obiectivă și corectă a competențelor dobândite după parcurgerea materiei, cu respectarea programei și dreptul de a cunoaște baremul după care au fost evaluați, întâlnim și aici date îngrijorătoare. Astfel, la întrebarea dacă elevii au remarcat până acum o evaluare subiectivă din partea unor profesori, răspunsurile au fost:

- *63,8% da;*
- *28,6% susțin că nu au avut situații de acest gen;*
- *14,1% spun că „Profesorii din școala mea nu sunt corecți și obiectivi când vine vorba de note”;*

Având în vedere art.7, lit. k) „dreptul de a contesta rezultatele evaluării lucrărilor scrise”, răspunsurile ne arată că până în acest moment:

- *64,3% din elevi nu au contestat notele;*
- *26,4% au contestat cel puțin o notă;*
- *8,6% nota nu s-a modificat;*
- *7,2% nota s-a modificat în favoarea elevului;*
- *5,6% din elevi nu le-a fost acceptată contestația;*

În Statutul Elevului, art. 7, lit. o), este precizat faptul că elevii au dreptul de a avea acces gratuit la baza materială a unității de învățământ, inclusiv acces la biblioteci, săli și spații de sport, computere conectate la Internet, precum și la alte resurse necesare realizării activităților și proiectelor școlare în afara programului școlar, în limitele resurselor disponibile. Mai mult, unitățile de învățământ vor asigura accesul neîngrădit și gratuit la toate materialele necesare realizării sarcinilor școlare ale elevilor, în timpul programului de funcționare. Răspunsurile elevilor au indicat că:

- *87,9% din elevi au răspuns că au acces gratuit;*
- *6,3% nu au deloc acces;*
- *5,8% afirmă că: nu este gratis/acces limitat;*

Aceste rezultate evidențiază o situație gravă, anume că accesul la baza materială este restricționat sau chiar interzis de cadrele didactice sau conducerea unității de învățământ, prin regulamentele proprii, care prezintă norme deformate, ce contravin prevederilor din Statutul Elevului

Un sistem educațional de calitate este unul în care elevii învață într-un mediu în care se sprijină libertatea de expresie. Acest drept este precizat și în actul normativ național la art. 7, lit. p). Totuși, nu este surprinzător să vedem că răspunsurile elevilor evidențiază faptul că aceștia consideră că școala nu este un mediu sigur pentru a-și exprima opiniile.

La întrebarea dacă elevii consideră că părerea lor este luată în considerare de cadrele didactice, opinia elevilor indică că:

- *37,9% doar anumiți profesori le ascultă părerea elevilor;*
- *21,6% nu tot timpul;*
- *16,5% foarte rar;*
- *15,6% de cele mai multe ori;*
- *15,4% elevii sunt mereu suntem încurajați să își susțină părerea/opinia;*
- *8,2% niciodată;*

Având în vedere art.7, lit. q) „dreptul de a primi informații cu privire la planificarea materiei pe parcursul întregului semestru”, la întrebarea dacă elevii au fost informați cu privire la aceste aspecte, avem:

- *49,8% legat de evaluare și notare;*
- *49,3% legat de planificarea materiei;*
- *20,4% nu au fost informați;*
- *0,6% doar la unele materii;*

Conform art. 7, lit. r) „dreptul de a primi rezultatele evaluărilor scrise în termen de maximum 15 zile lucrătoare”. Aceasta este o altă prevedere din Statutul Elevului care nu este respectată de către cadrele didactice. Din păcate, remarcăm din răspunsurile elevilor următoarele procentaje:

- *59,1% au primit cel puțin odată rezultatele evaluărilor scrise în mai mult de 15 zile lucrătoare;*
- *26% susțin că se întâmplă rar;*
- *11,3% le primesc mereu în termen;*

- *3,6% ne-au transmis că unele rezultate de la evaluările scrise le primesc după câteva luni, printre care și lucrări semestriale, la sfârșit de semestru, în termen de 20-30 de zile.*

La întrebarea dacă elevii au fost vreodată sancționați pentru activitatea lor pe rețelele de socializare, conform respondenților avem:

- *69,7% nu;*
- *20,3% le-a fost atrasă atenția privind conținutul pe care îl distribuiau;*
- *10% au fost sancționați;*

Un aspect legat de sancțiunile la care pot fi supuși elevii este reglementat de art. 17, alin. (1), și anume faptul că unitatea de învățământ preuniversitar sau cadrele didactice nu pot să aplice sancțiuni colective. Orice elev poate fi sancționat numai pentru propria culpă, în funcție de gravitatea faptelor săvârșite. Pornind de la aceste articole, cu ajutorul respondenților am reușit să mai identificăm încă câteva probleme și nerespectări ale Statutului. Astfel, întrebați dacă au fost muștrați în fața colectivului clasei/școlii, peste 53,9% au răspuns pozitiv. Tot legat de acest aspect, din răspunsurile elevilor am descoperit următoarele amenințări din partea cadrelor didactice

- *53,9% confirmă că au fost sancționați colectiv;*
- *41,8% afirmă că nu au fost sancționați niciodată colectiv;*
- *2,3% au avut alte variante de răspuns;*
- *1% au fost amenințați cu sancțiuni;*
- *1% au fost sancționați printr-o evaluare subiectivă și nedreaptă;*

În legătură cu folosirea telefonului la orele de curs:

- *51,3% din respondenți spun că au folosit telefonul cu alte scopuri decât cele prevăzute în statut;*
- *33,1% îl folosesc doar în scopuri educative;*
- *12,1% nu îl folosesc la școală;*
- *10,2% spun că telefonul le este luat la începutul orelor și returnat în pauză;*

Legea Educației Naționale prevede la art. 84, alin. (1), dreptul elevilor de a beneficia de reducere cu 50% la transportul local în comun, acesta drept fiind menționat și în Statutul Elevului: „dreptul de a beneficia de tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar, naval și fluvial, pe tot parcursul anului calendaristic” – art. 11, alin. (1), lit. a). Din cauza faptului că reducerea pentru transportul local în comun și cel județean sunt gestionate de către autoritățile locale, situația elevilor pentru care se aplică această prevedere de tarif redus la nivel județean este următoarea:

- *28,8% beneficiază de tarifele reduse;*
- *27,7% plătesc prețul întreg mereu;*
- *26% beneficiază de acest tarif redus doar la anumite mijloace de transport;*
- *17,5% nu beneficiază de o reducere de 50%;*

La întrebarea „Ai fost influențat de personalul didactic în vederea alegerii reprezentanților în structuri ale Consiliului Național al Elevilor? (Consiliul Școlar al Elevilor/ elevul reprezentant în Consiliul de Administrație)” răspunsurile arată că:

- *48,89%- cadrele didactice nu se implică în alegeri;*
- *29,81%- au avut alte variante de răspuns: nu am fost influențați/ profesorii au avut sugestii, dar votul a fost secret/nu;*
- *12,6%- cadrele didactice ne-au influențat cu privire la votarea unui candidat;*
- *8,6%- cadrele didactice au facut anticampanie unui candidat;*

V. Concluzii și recomandări

De-a lungul timpului, elevii au fost militanți ai schimbării, modernizării și dezvoltării instituțiilor statului. Însă, nu de puține ori, inițiativa lor a fost răsplătită cu abuzuri din partea actorilor cu care au avut de a face permanent: unitățile de învățământ. Din nevoia de a crea un cadru legislativ pentru a-și cunoaște drepturile și obligațiile, pentru a

semnala și condamna abuzuri, oferindu-le o voce mai puternica, a luat naștere Statutul Elevului.

Acest Raport de Implementare a Statutului Elevului la nivel județean realizat de către Consiliul Județean al Elevilor Hunedoara relevă faptul că majoritatea unităților de învățământ încă nu și-au îndeplinit obligația de a implementa și/sau respecta integral Statutul Elevilor.

Considerăm că recunoașterea și respectarea drepturilor elevilor ar trebui să fie o prioritate pentru orice unitate de învățământ din România și sperăm că în anul școlar 2017-2018 elevii din județ vor putea cu adevărat cunoaște și beneficia de drepturile lor deja reglementate la nivel național prin Statutul Elevului.

În urma analizei răspunsurilor elevilor, Consiliul Județean al Elevilor Hunedoara propune următoarele recomandări:

- ✓ Organizarea la nivel județean de mese rotunde cu reprezentanți ai ISJ, CJE, CȘE și conducerilor școlilor, în care să se discute despre reglementările Statutului Elevului și importanța respectării acestora
- ✓ Excluderea implicării cadrelor didactice din cadrul alegerilor pentru elevii reprezentanți conform LEN și Statutului și sancționarea acestora pentru încălcarea legii atunci când este cazul;
- ✓ Anularea tuturor alegerilor care nu respectă Statutul Elevului și Metodologia de organizare și desfășurare a alegerilor pentru CE;
- ✓ Implicarea CȘE-urilor în elaborarea regulamentelor de alegere a elevilor reprezentanți și în organizarea alegerilor;
- ✓ publicarea Statutului pe prima pagină a site-ului unității de învățământ, astfel încât să fie ușor accesibil pentru persoanele interesate;
- ✓ realizarea de campanii de promovare a drepturilor elevilor de către CȘE/CJE;
- ✓ Respectarea Statutului Elevului în spiritul în care a fost scris și evitarea folosirii „portitelor” de interpretare sau exprimare pentru a nu acorda elevilor drepturile prevăzute;
- ✓ Tratarea CȘE/CJE ca parteneri în dezvoltarea învățământului preuniversitar;

- ✓ Consultarea CȘE/CJE în toate aspectele ce influențează viața elevilor;
- ✓ Implicarea CȘE/CJE ca parteneri în procesul de luare a deciziilor;
- ✓ realizarea de către CȘE-uri a unei analize simple, privind respectarea drepturilor din Statutul Elevului.